

MŰVÉSZEK SZEGEDEN

SZÉP ERNŐ

Juhász Gyulával hajszoltuk fél délelőtt. A szállodában, a kis szobában már fölkelt, a kávéházban már reggelizett. És a színházban már próbált. A korzón akadtunk össze. Kettőn jöttök a korzón, délben — a színész és ő. Ott a Kossuth-szobornál fogtunk kezét. Ez csak egy egyszerű találkozás volt, kézfogással és köszönéssel. Juhász Gyulával más volt ez a találkozás. Ahogy egymásra letek, nézték egymást egy pillanatra, nagyon egymás szemébe néztek és megfogták egymás kezét. Alltak így a kéz a kézben és csönd volt egy percig. Aztán azt mondták: *Szervusz*. És megölelték egymást és megcsókolták. Ott az utcán. A Kossuth-szobor előtt.

Aztán négyen mentünk együtt. Végig a városban és a Tiszaparton. Mondtam Szép Ernőnek, majd csinálunk egy interjút. Egyszer van Szegeden. Azt mondta rá:

— *Majd én csinálom veled! Éppen olyan joggal. Nem foglalkozom én ezzel. Nem vagyok én majom.*

Elhallgattam. Ez a Szép Ernő. A Lila akác Csacsinszky urfija.

És mentünk a Stefánián és megálltunk minden szobor előtt. Az Erzsébet királyné-szobor, koporsóban. Sokáig állott előtte. Nézte azt a négy üvegfalat.

— Erzsébet királyné. Hogy vigyáznak rá, hogy meg ne fagyjon télen. Milyen szép így ebben a koporsóban. Hogy meg ne fagyjon.

Nagyon tetszik neki ez a szobor. És ez a város is a Tiszával, az Alföld szívében. Azt mondja:

— Ennek kellene a fővárosnak lenni. Nem a Budapestnek. Ugy mint Itáliában *Róma*. Nagyobb város ott Nápoly, Torino, Milano. És mégis Róma a főváros. Ez az édes, a szép. Szegednek kellene a fővárosnak lenni.

A Tiszához érünk. Rátámaszkodik a kőfalra. Ugy nézi a Tiszát és Tápét. És csavar a szőke dohányból egy cigarettát. Még nézi a jegenyéket a Makkos-erdő felé és rászólnak:

— Gyere Ernő, nézd ezt a szobrot.

A *Dankó Pistához* megyünk.

— *Micsoda szobor* — mondja. A legszebb szobor, Drága dalok dalosa. Dankó Pista.

És beszélünk itt a szobornál. Azt mondja Szép Ernő, Párisban van egy szobor, egy parkban a lombok alatt. *Baisé* a neve. *Csók*. Ez van ugy elhelyezve, mint a Dankó Pista. Ott nézik a parkban a párok tavaszkor és csókolnak a csókos szobor előtt. És még szólal aztán valaki:

— San Sensiban láttam egy szobrot. Potsdamban a ligetben. Egészen a bokrok alatt fekszik, betakarva a levelekkel. *„Der schlafende Ariadne“*, ez a neve. Ott alszik Ariadne a bokrok alatt, a ligetben. Az egész világon ez a szobor van a legjobban elhelyezve.

— Így helyezték el a Dankó Pistát is — mondja Szép Ernő. Nagyon szép ez a szobor itt a Tisza partján, a fák alatt, a hegedűvel a kezében.

Sokáig állunk itt a Stefánián és a parton. Aztán bucsuzunk a ligettől. Szép Ernő beszél — most nekünk. Már a kávéházban, a fekete mellett. Minderről beszélünk, a fiatalságról és szerelemről. Tavaszról. És az *Egyszeri királyfi*-ről és a *Lila akác*-ról. Amikor a Pesti Naplóba dolgozott és egy irta folytatásról-folytatásra, napról-napra. Minden este félnyelcra. És még egyszer mondja:

— Ne csinálj velem interjút, ne ird, hogy egy írival beszéltem. Hidd el, sokkal érdekesebb interjút tudnék én *veled* csinálni. A fiatalságról és a szerelemről. Ne írjal interjút.

Sokáig beszélünk így régi, édes napokról, szerelmekről és versekről, a szigetről, ott messzi Óbudánál, ahol lakik. Nem irok róla semmit, nem irok interjút. *Szép Ernőt nem szabad megbántani.*

Bucsuzunk e drága délután után. Szép Ernő elmegy a kulturpalotába. Egy ölelésre, *Móra* Ferenchez.

SOMLAY ARTHUR.

Itt van Szegeden először. A két *Holnap-kötet* van a kezében. Verseket keres, amit este szavalni fog. Aztán így beszélünk:

— A pesti lapok össze-vissza firkáltak az én ügyemről, arról az incidensről. Én nem nyilatkoztam sehol, hagyjanak békén, pihenni akarok. Nagyon fáradt lettem, képzelje négyszáz napon négyszáz-hetvenötöt játszottam! A kékszakállban, a Sári bíróban, a Vörös malomban.

— Kevés olyan darab volt, talán egy sem volt, amely meggyezett volna a programommal. Amit akartam csinálni, amikor hazajöttem külföldről. Hazajöttem, hogy egy új irányú színházat és színjátszást csináljak. Megígérték, mindent megígérték, amikor hazajöttem. Ezzel a programmal szerződtem akkor az Unióhoz. És nem lehetett semmit sem csinálni, egyetlen ilyen darab sem jött, csak ígérgettek. Mondták mindig, hogy várják. Nem lett semmi. Százszor egymásután kellett játszani egy darabot... Napszám ez kérem, közönséges robot.

— Akartam játszani a *Móricz Zsigmond Vadban-ját*, a *Krenner Viktor Apák-ját* és a belga

Kremmelinck darabjait és *Lenormondot*... Csak ígéretet kaptam, semmit sem váltottak be és *közben kimerültem*...

— Többször kértem az igazgatóságot levélben, hogy hagyjanak elmenni, bontsák föl a szerződés... nem bírom tovább. Kifáradtam. És akkor este a Vörös malomban, idegeim fölmondták a szolgálatot, be kellett szüntetni mindent... Hogy ha nem ezen a napon történt volna, akkor *orvosi parancsra* kellett volna beszüntetni mindent másnap.

— Nagyszabásu dolgokat akarok produkálni

most. Végigjárjuk először Magyarországot, aztán Erdélybe megyünk és Felső-Magyarországra. És *nyáron olyan hatalmas dolgot fogok csinálni Pesten, amit nem láttak még*. De erről most ne írjon még, pedig már minden készen van!

— *A mai színpad, az mind malom*. Szűk, minden szűk és fájdalmas ötlettelenség mindenütt. Egészen ujat akarok, ujat keresek és úgy vélem, megtalálom mindenütt. Nem csak szóban, *darabban és díszletben is*.

Fölső Somlay Arthur. A szállodába megy. Fáradt. Pihenni akar.

Vér György.

A háztulajdonosok többségben voltak...

(A Szeged tudósítójától.) A tanács már csütörtökön elhatározta, hogy a szerdai közgyűlés tárgysorozatát a hétfői rendes tanácsülés keretében készíti elő, tekintettel arra, hogy kedden pirosbetűs ünnepet mutat a kalendárium, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepét, amikor csak kilenc órától tizenkettőig tart a hivatal. A hétfői tanácsülés még sem fejezhette be az előkészítést. A tanács tagjainak nagy része ugyanis nem volt elkészülve az előkészítésre, a közgyűlési darabok „mezitlábasan” kerültek a tanács elé, kitöltött előadói ív nélkül. Így több darab elkészítetlen maradt és a tanács fájó szívvel bár, de elhatározta, hogy kedden mégis csak tart pótelőkészítőt.

A hétfői előkészítésből ítélve a márciusi közgyűlésnek még a szokottnál is szűkébb lesz a tárgysorozata. A szönyegre kerülő ügyek között alig van néhány említésre méltó.

Hosszabb vitát provokált egy Vadász-utcai telektulajdonos ajánlata, aki telkét négyszögölként 100 aranykoronáért megvételre kínálta a városnak. Az aranykorona mai értéke mellett az egész telek ára 280 millió korona lenne.

Bokor Pál polgármesterhelyettes referálta a beadványt és javasolta, hogy a tanács fogadja el az ajánlatot, mert a kérdéses telekre, amelynek felét már régebben megvásárolta a város, idővel szükség lesz, tekintettel arra, hogy a tűzoltó taktanya, a köztisztviselési üzem és a gazdasági udvar környékén van.

— De honnan vesszük hozzá a pénzt? — kérdezte a polgármester.

— Kaphatunk rá kölcsönt — vélekedett a főügyész —, de ezt a kedvező alkalmat nem szabad elhanyagolni, hátha más veszi meg a telket és amikor kellene majd, akkor semennyi pénzt sem kaphatjuk meg.

— Kellene, kellene — mondta dr. Taschler Endre —, de ha pénz nincs hozzá, mit csináljunk.

A polgármester végül szavazást rendelt el és a többség úgy határozott, hogy megbizta a főügyészt az — alkudozással. Ha a telektulajdonos kétszázhuszmillió koronáért odaadja, megveszik.

Ezután arról tárgyalt a tanács, hogy a bérkocsifuvarosok száz százalékos emelést kérnek, de csak ötvenszázalékos emelés engedélyezését javasolja a tanács a közgyűlés előtt. A polgármester ekkor félbeszakította a tárgyalást és a következőket mondotta:

— Tekintetes tanács, a következőket óhajtom rapszódikus rövideggel előadni. A népjóléti miniszter a szegedi lakbéréket mind a mai na-

— pig nem állapította meg, így nem tudjuk, hogy Szegeden az emelés száz-, vagy ötvenszázalékos lesz-e? A múlt hét végé felé táviratoztam ebben az ügyben a népjóléti miniszterhez, de ezt a táviratot keresztelte a miniszter leírata, amely szombaton érkezett meg. Leírataiban indokolt előterjesztést kér a város hatóságától, hogy Szegeden milyen arányu legyen a lakbéremelés. Hát hány százalékos javasol a tanács? Szerintem *hetvenöt százalék* lenne az aranyközéput.

— *Százat* — mondta hirtelen a főügyész, úgy is mint háztulajdonos.

— *Én az ötven percent mellett vagyok*, — szól a polgármesterhelyettes, ugyanis mint lakó.

Szendrey Jenő szintén a száz percentet javasolta és javaslatához Balogh Károly is csatlakozott.

— *Minden háztulajdonos százat ajánl* — állapította meg a polgármesterhelyettes.

— Tisztelem én az olyan minisztert, aki az egyik városnak ötven, a másiknak hetvenöt, a harmadiknak száz százalékos emelést ad, amikor mindenhol egyformán komiszak a viszonyok.

A polgármester megszámlálta a szavazatokat és szomorú arccal konstataálta, hogy a száz percentesek győztek.

— Miért vagy olyan szomorú — kérdezte tőle nevelve a győztes főügyész.

— Hogy ne lennék szomorú, amikor ez a határozat azt jelenti, hogy a városi tisztviselők lakbérére így negyvenmillióval több. Miből veszték meg a Vadász-utcai háztelket?

— Akkor én sem akuszom — mondta dr. Turóczy Mihály tisztii főügyész. Hát nem vesztük meg a háztelket, én is leszavazom... És a beadványt az asztalon keresztül visszadobta a polgármesterhelyettesnek.

A tanács még elhatározta, hogy a városrendezés 1924. évi programjának keretében szükséges másfélmilliárd koronás póthitel is bejelenti a közgyűlésnek.

Belvárosi Mozinál nagy tolongás, láрма,

Kedden érkezik BMBULA, a filmek királya,

Csuda dolgot produkál, hogy eláll szemé-szája

Annak, aki e műsorhoz jegyét megváltja.

Igazgatóság: 4-55

Korzó Mozi

Pénztár: 11-85

M á r c i u s

25-én 26-án

Paramount filmattrakció!

A budapesti Royal-Apolló és Omnia mozgószínházak négy hétig tartották műsoron!

Asszony, aki megbűnhődött

Bűnös asszony — Sikamlós utakon

Amerikai társadalmi dráma, 2 részben 10 felvonásban, mindkét rész egyszerre.

I. rész: A pénz hatalma. II. rész: Mindenható szerelem.

Főszereplők: Leatrice Joy, Thomas Meighan és Louis Wilson

Előadások kezdete: 5, 7, 9 órakor, vásár- és ünnepnap: 3, 5, 7 és 9 órakor